

Asia: VN/854/2022

Hallituksen esitys sote-uudistusta koskevien rahoituslakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kuntien rahoitusta koskevat ehdotukset

-

2. Hyvinvointialueiden rahoitusta koskevat ehdotukset

1. Rahoituksen määrittelyssä ei nouse Lapin hyvinvointialueen näkökulmasta tarpeeksi esiin Lapin alueen erityisolosuhteet:
 - 2 sairaanhoitopiiriä alueella (vastaava tilanne vain 2 hyvinvointialueella 21:stä)
 - Laaja maantieteellinen alue; Lapin hyvinvointialueen maapinta-ala on n. 30 % koko Suomen maapinta-alasta
 - Asukastiheys maan harvaan asutuin
 - Saamenkieliset palvelut
 - Alueella merkittävästi matkailua, joka vaikuttaa myös esim. terveys- ja pelastuspalveluiden käyttöön
2. Kertakorvaus nähdään hyvänä rahoituksen oikaisuna.
3. Rahoituksen jälkijättöisyys, ajallisesti suhteessa kustannuksiin, on erittäin ongelmallista hyvinvointialueen maksuvalmiuden suunnittelun ja itsessään maksuvalmiuden osalta, koska hyvinvointialueella ei ole lainannosto-oikeutta muuta kuin investointeihin. Lisäksi tällä on merkittävä vaikutus hyvinvointialueen talouden tasapainoon ja lainanottovaltuuteen. Erityisesti ongelma näyttää tilanteessa, jossa hyvinvointialueella on merkittävät rakennusinvestoinnit, kuten Lapissa.
4. Rahoituslaskelmissa ei ole huomioitu palkkaratkaisuja ja –harmonisointeja, inflaation vaikutusta eikä myöskään asetuksen ”Valtioneuvoston asetus kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023-2026” aiheuttamia kustannusvaikutuksia.

3. Yliopistosairaalatekijää koskeva ehdotus

Yliopistosairaalisän rahoitus siirtona hyvinvointialueiden välillä ei ole hyväksyttävää. Ei ole perusteltua siirtää Lapista yli 11 milj. € rahoitusosuutta yliopistosairaalisäksi ao hyvinvointialueille, koska yliopistosairaalat laskuttavat palveluistaan täysimääräisesti määrittelemillään hinnoilla muita hyvinvointialueita. Tähän voi olla perusteltua kohdentaa erillisrahoitusta, mutta kustannuslaskennasta ei ole vielä esitetty materiaaleja, joihin lain valmistelussa on kuitenkin viitattu.

4. Vaikutusarvioinnit

Laskentamalli rahoituksen määrittämisessä ei mahdollista erilaisten painokerrointen muutosten aiheuttamien vaikutusten hahmottamista hyvinvointialueella. Esim. erilaisten skenaarioiden laadinta tulevaisuudesta tämän johdosta on mahdotonta.

5. Muut huomiot

Lausuntoaikaa 13.4.-21.4.2022 (käytännössä 5 arkipäivää) ei voida pitää hyvän valmistelun näkökulmasta riittävänä lausuntoaikana.

Kusmin Elisa
Lapin hyvinvointialue